

УДК 342.9351.712.2(477)

<https://doi.org/10.32703/2663-6352/2025-1-17-190-197><https://orcid.org/0009-0007-0321-7685>

Смуригін Євген Олегович,

Аспірант Юридичного факультету ІУТП

Державного університету інфраструктури та технологій

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

Анотація. У статті досліджено особливостей ДПП у сфері інфраструктури України, окреслено основні адміністративно-правові засади механізму його реалізації в умовах воєнних викликів та загроз з боку РФ. Зазначено, що державно-приватне партнерство є дієвим інструментом вирішення проблем соціально-економічного розвитку України, що дозволяє значно знизити фінансове навантаження на державу, особливо в галузі реалізації капітальних інфраструктурних і соціально значущих проєктів. ДПП сприяє розвитку економіки, створюючи нові робочі місця й підвищуючи конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку. Завдяки спільним зусиллям держави і бізнесу громадяни отримують доступ до кращих послуг та інфраструктури, що покращує їхнє життя й підвищує рівень довіри до державних інституцій. Важливою умовою успішності ДПП є прозорість та відповідальність обох сторін, що забезпечує довготривалі вигоди для суспільства. Наголошено, що у зв'язку з війною з боку РФ та подальшою економічною ситуацією уповільнюється і навіть зупиняється робота над новими і вже реалізованими проєктами у сфері інфраструктури, що негативно позначається на розвитку Української держави та її економіки. В умовах війни бюджетних коштів недостатньо, тому не вдається сповна реалізовувати інфраструктурні проєкти. У зв'язку із цим є потреба залучити приватних інвесторів до вирішення завдань держави. Механізм ДПП передбачає: залучення приватних інвестицій. ДПП дозволяє залучити приватні інвестиції для фінансування проєктів, що зменшує фінансове навантаження на державний бюджет. Це особливо важливо для великих інфраструктурних проєктів, які потребують значних коштів; економічний розвиток і створення робочих місць. Реалізація проєктів у межах ДПП сприяє економічному зростанню, створюючи нові робочі місця і стимулюючи розвиток бізнесу. Це позитивно впливає на економіку країни загалом, підвищуючи її конкурентоспроможність на міжнародному ринку; підвищення якості послуг завдяки інноваціям. Приватний сектор часто має доступ до новітніх технологій та інноваційних рішень, що дозволяє підвищити ефективність реалізації проєктів. Це може охоплювати використання передових методів розвитку, управління й обслуговування. Спільні проєкти часто призводять до підвищення якості наданих послуг саме завдяки використанню передових технологій і методів управління. Зроблено висновок, що ДПП є ефективним засобом забезпечення справедливого балансу державних, приватних і суспільних інтересів. Державно-приватне партнерство є однією з форм взаємодії держави і бізнесу, заснованої на взаємовигідній співпраці шляхом об'єднання вкладів і розподілу ризиків для виконання суспільно значущих завдань. Проте з огляду на те, що ДПП має публічно-правові ознаки, договори про ДПП не є цивільно-правовими, а є предметом адміністративного права. Державно-приватне партнерство насамперед спрямоване на реалізацію публічного інтересу, тому відповідні договірні конструкції мають комплексний характер, а не суто приватноправовий.

Ключові слова: адміністративне право, державно-приватне партнерство, механізм державно-приватного партнерства, інфраструктура, економічний розвиток, концесія, угода, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, воєнний стан.

Abstract. *The article examines the peculiarities of PPP in the infrastructure sector of Ukraine, outlines the main administrative and legal principles of the mechanism for its implementation in the context of military challenges and threats from the Russian Federation. It is noted that public-private partnership is an effective tool for solving the problems of Ukraine's socio-economic development, which can significantly reduce the financial burden on the state, especially in the implementation of capital infrastructure and socially significant projects. PPPs contribute to economic development by creating new jobs and increasing the country's competitiveness in the international market. Thanks to the joint efforts of the government and business, citizens have access to better services and infrastructure, which improves their lives and increases their trust in government institutions. An important condition for the success of PPPs is transparency and responsibility of both parties, which ensures long-term benefits for society. It is noted that due to the war on the part of the Russian Federation and the subsequent economic situation, work on new and already implemented infrastructure projects is slowing down and even stopping, which negatively affects the development of the Ukrainian state and its economy. In a time of war, budgetary funds are insufficient, so infrastructure projects cannot be fully implemented. In this regard, there is a need to involve private investors in solving the state's problems. The PPP mechanism involves attracting private investment. PPPs allow attracting private investment to finance projects, which reduces the financial burden on the state budget. This is especially important for large infrastructure projects that require significant funds; economic development and job creation. The implementation of PPP projects contributes to economic growth by creating new jobs and stimulating business development. This has a positive impact on the country's economy as a whole, increasing its competitiveness in the international market; improving the quality of services through innovation. The private sector often has access to the latest technologies and innovative solutions, which can improve the efficiency of project implementation. This may include the use of best practices in development, management, and maintenance. Joint projects often lead to an increase in the quality of services provided precisely because of the use of advanced technologies and management methods. The author concludes that PPPs are an effective means of ensuring a fair balance of public, private and social interests. Public-private partnership is one of the forms of interaction between the state and business based on mutually beneficial cooperation by combining contributions and sharing risks to perform socially important tasks. However, given that PPPs have public law features, PPP agreements are not civil law contracts, but are subject to administrative law. Public-private partnerships are primarily aimed at realisation of the public interest, and therefore the relevant contractual structures are complex in nature, and not purely private law.*

Keywords: *administrative law, public-private partnership, mechanism of public-private partnership, infrastructure, economic development, concession, agreement, public authorities, local self-government bodies, martial law.*

Вступ. Сьогодні державно-приватне партнерство (далі – ДПП) посідає центральне місце в розвитку сучасного суспільства і дозволяє досягати сталого соціально-економічного розвитку України як незалежної, правової держави. За даними центральних і місцевих органів виконавчої влади, в Україні станом на 1 січня 2025 року на умовах ДПП укладено 200 договорів, з яких реалізується 22 (9 – концесійних договорів, 6 – договорів про спільну діяльність, 7 – інші договори), 167 договорів не реалізується (114 – не виконується, 53 – розірвані / закінчився термін дії), 11 призупинені у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації [1]. Щодо останнього, то внаслідок воєнних дій в Україні багато інфраструктурних об'єктів пошкоджено, а деякі зазнали нищівних руйнувань, що значно актуалізує процес залучення до їхньої відбудови приватного сектору та розвиток державно-приватного партнерства в Україні.

Державна інфраструктурна політика має визначатися з огляду на пріоритетності реалізації життєво важливих національних інтересів, можливостей забезпечення їхньої реалізації відповідними суб'єктами в межах стратегічного управління і стратегічних комунікацій, враховуючи ступінь та інтенсивність реальних і потенційних загроз та небезпек.

Вона має здійснюватися шляхом реалізації відповідних концепцій, стратегій, доктрин і програм відповідно до чинного законодавства. Україна може зберегти власну інфраструктуру для реалізації національних інтересів з метою гарантування суверенного права – права на національну інфраструктуру [2, с. 15].

Безумовно, головне завдання побудови успішної майбутньої України в контексті розгортання глобальних мегатрендів і відповідно до цілей збалансованого розвитку полягає у створенні надійної економічної системи, функціонування якої забезпечуватиме високі рівні національної безпеки і буде спрямоване на зміцнення конкурентоспроможності країни у глобалізованому світі через досягнення високої якості життя кожного громадянина. При цьому цілі економічного розвитку зосереджені на зусиллях органів державної влади у сфері інфраструктурних змін, зокрема: посилення міжнародної інтеграції; підвищення рівня інтеграції між різними сферами політики; зміцнення місцевого самоуправління; об'єднання зусиль для конструктивної співпраці з громадянами, місцевим управлінням, приватним сектором [3, с. 42–43]. «Прогресуючий розвиток інфраструктури зумовлює економічне зростання в національному та галузевому масштабі, адже інфраструктура – це своєрідні кровоносні судини економіки», – слушно наголошують О. Іртищева і Т. Стройко [4, с. 11–12].

Саме державно-приватне партнерство є дієвим інструментом вирішення проблем соціально-економічного розвитку України, що дозволяє значно знизити фінансове навантаження на державу, особливо в галузі реалізації капітальних інфраструктурних і соціально значущих проєктів. Без сумніву, щоб реалізувати це, потрібна відповідна нормативно-правова база, адміністративні кадри, здатні виконати поставлені завдання. Не менш важливим є дослідження джерел фінансування. У зв'язку із цим вважаємо, що інвесторами у сфері розвитку інфраструктури можуть бути приватні суб'єкти. За допомогою залучення приватного капіталу стане можливим якісне покращення інфраструктури, що функціонує на цей час.

Основними перевагами ДПП є залучення інноваційних рішень від приватних компаній, прискорення темпів реалізації проєктів і підвищення якості послуг. Наприклад, у сфері транспорту ДПП може сприяти будівництву нових доріг, модернізації аеропортів або впровадженню нових технологій у громадському транспорті. Приватні інвестори, зі свого боку, отримують можливість заробити на довгострокових контрактах й отримати стабільний дохід. ДПП також сприяє розвитку економіки, створюючи нові робочі місця й підвищуючи конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку. Завдяки спільним зусиллям держави і бізнесу громадяни отримують доступ до кращих послуг та інфраструктури, що покращує їхнє життя й підвищує рівень довіри до державних інституцій. Важливою умовою успішності ДПП є прозорість та відповідальність обох сторін, що забезпечує довготривалі вигоди для суспільства [5].

Взагалі правова форма здійснення ДПП повинна забезпечити для інвестора привабливість, безпеку вкладення коштів у державну власність і реалізувати основну мету інфраструктурного проєкту, тобто розвивати ту сферу, яка стратегічно важлива для держави. Для цього держава має сприймати приватного інвестора як рівноправного партнера. Вимагаючи від нього виконання передбачених угодою зобов'язань, держава, зі свого боку, мусить гарантувати стовідсоткове виконання власних [6].

Варто також зазначити, що у зв'язку з війною з боку РФ та подальшою економічною ситуацією уповільнюється і навіть зупиняється робота над новими і вже реалізованими проєктами у сфері інфраструктури, що негативно позначається на розвитку Української держави та її економіки. Зрозуміло, що в умовах війни бюджетних коштів недостатньо, тому не вдається сповна реалізовувати інфраструктурні проєкти. У зв'язку із цим є потреба залучити приватних інвесторів до вирішення завдань держави. Адже «реформа ДПП допоможе Україні швидше і ефективніше усунути шкоду, нанесену інфраструктурі і економіці, воєнними діями агресора. Державно-приватне партнерство може стати ключовим інструментом повоєнної відбудови» [7], – слушно зазначає Г. Янченко. Окрім того,

ефективний розвиток державно-приватного партнерства неможливий без створення інституційного середовища. Правильно побудована система органів публічного управління державно-приватного партнерства, чітке розмежування повноважень, безпосередньо поставлені завдання є невід'ємною частиною ДПП у сфері інфраструктури.

Ступінь наукової розробки проблеми. Останнім часом в Україні спостерігається фокус уваги науковців до проблем ДПП, зокрема й у сфері інфраструктури України. Так, основні положення про ДПП у сфері інфраструктури України знайшли своє відображення в наукових дослідженнях І. Барбір, І. Дробота, О. Іртишевої, Ю. Мех, Т. Стройко, Г. Янченко та ін. Утім, комплексних праць з цієї проблематики наразі немає, що засвідчує актуальність цієї статті та перспективи подальших наукових розвідок.

Мета статті. Метою статті є дослідження особливостей ДПП у сфері інфраструктури України, окреслення основних адміністративно-правових засад механізму його реалізації в умовах воєнних викликів та загроз з боку РФ.

Виклад матеріалу. Стратегія розвитку Української держави передбачає масштабне будівництво нових і реконструкцію діючих інфраструктурних об'єктів різних галузей і сфер діяльності. При цьому механізм ДПП визнається одним із найефективніших шляхів залучення інвестиційних та технологічних ресурсів у реконструкцію і створення нових інфраструктурних об'єктів, що перебувають у власності держави і мають найважливіше значення для економіки країни. Формування, становлення і розвиток механізму реалізації ДПП у сфері інфраструктури, на переконання І. Дробота та І. Барбір, потрібно здійснювати на загально визначених у світовій практиці принципах: пріоритетності інтересів держави (державна є замовником проекту і визначає основні правила взаємодії з бізнесом); ефективного розподілу ризиків між учасниками (сторонами), тобто ризик має передаватись тій стороні, яка може ефективніше ним управляти; політичної підтримки держави (здійснення чіткої державної політики у вирішенні спірних питань, що виникають у процесі виконання проектів ДПП); прозорості (суспільство має доступ до інформації щодо діяльності партнерів); паритетності (партнерський, рівноправний тип відносин між сторонами) [8].

Цей механізм (ДПП) передбачає:

- 1) залучення приватних інвестицій. ДПП дозволяє залучити приватні інвестиції для фінансування проектів, що зменшує фінансове навантаження на державний бюджет. Це особливо важливо для великих інфраструктурних проектів, які потребують значних коштів;
- 2) економічний розвиток і створення робочих місць. Реалізація проектів у межах ДПП сприяє економічному зростанню, створюючи нові робочі місця і стимулюючи розвиток бізнесу. Це позитивно впливає на економіку країни загалом, підвищуючи її конкурентоспроможність на міжнародному ринку;
- 3) підвищення якості послуг завдяки інноваціям. Приватний сектор часто має доступ до новітніх технологій та інноваційних рішень, що дозволяє підвищити ефективність реалізації проектів. Це може охоплювати використання передових методів розвитку, управління й обслуговування. Спільні проекти часто призводять до підвищення якості наданих послуг саме завдяки використанню передових технологій і методів управління [5].

Принагідно зазначимо, що з 1 липня 2010 року набув чинності Закон України «Про державно-приватне партнерство» [9]. Цей нормативний правовий акт спрямовано на створення правових умов для залучення інвестицій в економіку і підвищення якості товарів, робіт і послуг.

Державно-приватне партнерство – співробітництво між державою України, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України «Про управління об'єктами державної власності» здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, Національною академією наук України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних і комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку,

встановленому цим Законом й іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом [9].

Дослідники формулюють такі ознаки державно-приватного партнерства в Україні: 1) особливий склад учасників; 2) нормативно-інституційний характер відносин. Відносини між учасниками ДПП формалізуються через договори й угоди, що є офіційно визнаними, задокументованими та складеними у відповідному порядку; 3) добровільний характер. Учасники вступають у такі правовідносини добровільно й рівноправно, що відповідно забезпечує ефективну взаємодію та дозволяє мінімізувати конфлікти; 4) публічний інтерес. Цілі такого партнерства мають чіткий публічний інтерес, спрямований на підвищення рівня захищеності громадян і критичної інфраструктури; 5) консолідація ресурсів. Учасники ДПП об'єднують свої ресурси, враховуючи матеріальні (фінанси, обладнання) та нематеріальні (знання, інформація, технології). Також відбувається обмін інформацією, що сприяє підвищенню ефективності спільних дій і напрацюванню нових рішень; 6) розподілена відповідальність. Відповідальність за результати й діяльність у межах партнерства розподіляється між державними і приватними суб'єктами, що забезпечує баланс інтересів та дає змогу уникнути монополізації контролю [10, с. 64].

Така публічно-приватна взаємодія між суб'єктами здійснюється на підставі спеціальної угоди (договору). Договір про фінансування – це договір між приватним партнером і кредитором (кредиторами) чи їхніми представниками, укладений з метою фінансування проекту, що здійснюється на умовах державно-приватного партнерства [9]. Однак угода про ДПП за своїм змістом є цивільно-правовим договором [11]. Специфіка цієї двосторонньої угоди полягає у великій кількості обов'язкових умов. У ст. 17 Закону України «Про державно-приватне партнерство» встановлені обов'язкові елементи договору в рамках ДПП з переможцем конкурсу: 1) будівництво та (або) реконструкція (створення) об'єкта договору приватним партнером; 2) здійснення приватним партнером повного або часткового фінансування створення об'єкта договору; 3) здійснення приватним партнером експлуатації та (або) технічного обслуговування об'єкта договору [9].

Також має бути обумовлена плата за експлуатаційну готовність – обумовлені договором, укладеним у рамках ДПП, платежі на користь приватного партнера, що сплачуються після прийняття об'єкта державно-приватного партнерства в експлуатацію, розмір яких залежить від досягнення приватним партнером показників результативності, визначених договором, укладеним у рамках ДПП [9].

У Законі «Про державно-приватне партнерство» чітко визначено сфери його застосування. У ст. 4 вказано об'єкти, щодо яких можуть укладатися ці угоди. Зокрема, це: виробництво, транспортування і постачання тепла та розподіл і постачання природного газу; будівництво та/або експлуатація автострад, доріг, залізниць, злітно-посадкових смуг на аеродромах, мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітенів, морських і річкових портів та їхньої інфраструктури; машинобудування; збір, очищення та розподілення води; охорона здоров'я; туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт; забезпечення функціонування зрошувальних і осушувальних систем; управління відходами, крім збирання та перевезення; виробництво, розподілення та постачання електричної енергії; надання соціальних послуг, управління соціальною установою, закладом; виробництво та впровадження енергозберігаючих технологій, будівництво та капітальний ремонт житлових будинків, повністю чи частково зруйнованих внаслідок бойових дій на території проведення антитерористичної операції; встановлення модульних будинків та будівництво тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб; надання освітніх послуг та послуг у сфері охорони здоров'я; управління пам'ятками архітектури та культурної спадщини; донорство крові та/або компонентів крові, заготівля, переробка, тестування, зберігання, розподіл і реалізація донорської крові та/або компонентів крові; електронні комунікації [9].

Однак є винятки з наведеного переліку. Так, за рішенням державного партнера державно-приватне партнерство може застосовуватися в інших сферах діяльності, які

передбачають надання суспільно значущих послуг, окрім видів господарської діяльності, які відповідно до закону дозволяється здійснювати виключно державним підприємствам, установам та організаціям. Державно-приватне партнерство застосовується з урахуванням особливостей правового режиму щодо окремих об'єктів та окремих видів діяльності, встановлених законом [9]. При цьому у разі, якщо для здійснення державно-приватного партнерства необхідно, щоб приватний партнер отримав земельні ділянки та/або право на забудову відповідних земельних ділянок, передача відповідних земельних ділянок в оренду приватному партнеру на строк дії договору, укладеного в рамках ДПП, здійснюється в порядку, визначеному Земельним кодексом України [12], а передача права забудови здійснюється з урахуванням норм, встановлених Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» [13].

Високий потенціал використання ДПП на всіх рівнях публічного управління відзначає багато дослідників. Адже ДПП нерідко стає інструментом стратегічного розвитку інфраструктури, сприяючи, з одного боку, зростанню попиту на інфраструктурні проекти в Україні у зв'язку з потребою створення й оновлення об'єктів державного інфраструктурного комплексу, а з іншого – зростання кількості пропозицій від зацікавлених у довгостроковій співпраці інвесторів та інфраструктурних компаній. Саме тому вважаємо, що ДПП у сфері інфраструктури є одним із важливих інструментів державної політики, спрямованої на відновлення економічного розвитку України, зокрема й ліквідації руйнівних наслідків війни.

На думку Ю. Мех, елементи адміністративно-правового механізму державно-приватного партнерства у сфері інфраструктури є невід'ємними характеристиками впровадження моделі взаємодії публічного і приватного сектору в цілому, а саме, враховуючи, логіку побудови управлінської діяльності: «хто регулює – що регулює – яким чином здійснюється регулювання – які якісно-змістовні характеристики регулювання» [10, с. 6]. Авторка при цьому акцентує увагу на інституційному забезпеченні державно-приватного партнерства, тобто на суб'єктах, що регулюють діяльність, спрямовану на втілення ідеї ДПП у сфері інфраструктури [10, с. 6]. З огляду на це, до переваг застосування механізму ДПП для публічної сторони (органів державної влади, органів місцевого самоврядування) можна зарахувати такі напрями:

- залучення приватних інвесторів до фінансування створення (реконструкції) об'єктів інфраструктури в умовах недостачі бюджетних коштів;
- реалізація проектів за межами терміну дії затверджених лімітів бюджетних зобов'язань;
- об'єднання в межах одного проекту різних етапів дозволяє підвищити якість інфраструктурного об'єкта, що створюється, і знизити ризики перевищення кошторисної вартості його будівництва й експлуатації;
- придбання не об'єкта, а послуги з бюджетними виплатами відповідно до вимог їхнього обсягу і якості (так званий «операційний лізинг») тощо.

Для приватної сторони застосування ДПП дозволяє розподілити частину ризиків (недостатня завантаженість об'єкта, зміна макроекономічної ситуації тощо) на публічну сторону; інвестувати в довгостроковий проект з фіксованою прибутковістю під гарантії та (або) зобов'язання публічної сторони.

Наразі в Україні склалося кілька форм ДПП у сфері інфраструктури. На жаль, далеко не всі вони повністю відповідають «формулі партнерства», що ґрунтується на справедливому розподілі ризиків між державою і приватними суб'єктами. У цьому переваги має концесійна угода й угода про ДПП, які всебічно враховують цю вимогу, встановлюючи обов'язковість здійснення капітальних вкладень приватними інвесторами та допустимість фінансової участі органів публічної влади на стадії створення (реконструкції) об'єкта угоди, а також можливість його цільової експлуатації для надання послуг споживачам. Окрім того, важливим є те, що публічна сторона (орган державної влади чи органи місцевого самоврядування) має бути зацікавлена у скороченні термінів окупності інфраструктурного проекту (зменшенні

інвестиційних витрат) без втрати його якості й експлуатаційних властивостей. Тим більше, що інвестор керує ним лише тимчасово (до закінчення терміну дії угоди) та при цьому здійснює повноваження, які спочатку закріплені за публічною стороною.

Механізми концесії у сфері ДПП дають змогу державі отримати суспільно значущі об'єкти, так би мовити, «вже», обійшовши обов'язковість бюджетного планування, встановленого Бюджетним кодексом України [14]. Принагідно зазначимо, що Україна має досвід середньострокового бюджетування на макrorівні (підхід «зверху – вниз»), тобто урядом добре відпрацьовані механізми розробки прогнозів економічного розвитку на три роки вперед і формування середньострокових прогнозів макрофіскальних показників та основних принципів бюджетної політики [15, с. 12]. Проте набрати якомога більше проєктів у публічної сторони не вийде через обмежені інвестиційні можливості державного бюджету. Тобто є ймовірність того, що навіть економічно розвинені регіони сьогодні використовують інструменти ДПП тільки в капіталомістких проєктах.

Отже, ДПП є ефективним засобом забезпечення справедливого балансу державних, приватних і суспільних інтересів. Державно-приватне партнерство є однією з форм взаємодії держави і бізнесу, заснованою на взаємовигідній співпраці шляхом об'єднання вкладів і розподілу ризиків для виконання суспільно значущих завдань. Проте з огляду на те, що ДПП має публічно-правові ознаки, договори про ДПП не є цивільно-правовими, а є предметом адміністративного права. Державно-приватне партнерство насамперед спрямоване на реалізацію публічного інтересу, тому відповідні договірні конструкції мають комплексний характер, а не суто приватноправовий.

Договірні конструкції у сфері ДПП є різновидом адміністративного договору. Основними аргументами при цьому є нерівний статус сторін угод (публічного і приватного партнера, концедента і концесіонера), перебування об'єкта угод у публічній власності, наявність чітко регламентованих конкурсних процедур тощо. Також варто вказати на наявність імовірності застосування публічним партнером адміністративного ресурсу, якщо виникне необхідність захисту публічного інтересу. Державно-приватне партнерство є досить складним економіко-політичним процесом, унаслідок чого регулювання цього процесу державою вважається неодмінним елементом управлінського впливу. Однак, виходячи з основного принципу державно-приватного партнерства – юридичної рівності сторін, яка виражається в тому, що поведінка жодної зі сторін не повинна бути зумовлена іншою з огляду на становище, державне регулювання у сфері державно-приватного партнерства має бути обмежене (ідеться про обмеження втручання держави). Водночас ефективність функціонування державно-приватного партнерства багато в чому залежить від адміністративних методів державного регулювання.

Висновки. Проведений аналіз динаміки розвитку державно-приватного партнерства в Україні відображає негативні наслідки війни і воєнного стану, які виражаються передусім у призупиненні запуску нових проєктів, збільшенні термінів реалізації проєктів, вимушеній релокації окремих інфраструктурних проєктів до інших секторів економіки чи навіть інших регіонів України. З огляду на це, подолання наслідків війни і воєнного стану, а також їхній вплив на розвиток ринку ДПП вбачається в такому: зростання економічної й адміністративної (управлінської) ефективності, розвиток цифрових рішень і впровадження нових механізмів фінансування інфраструктурних об'єктів; запобігання банкрутству приватних інвесторів; збільшення грантів; надання додаткових гарантій (наприклад, зменшення орендної плати тощо); збільшення термінів реалізації проєктів, що забезпечить повернення вкладених інвестицій тощо. Також доцільно чітко визначити види і розміри фінансової участі держави у проєктах державно-приватного партнерства у сфері інфраструктури. Саме така збалансована і взаємовигідна співпраця між державою та приватним сектором стане справжнім партнерством у сфері будівництва нових інфраструктурних об'єктів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стан здійснення ДПП в Україні. Вебсайт Міністерства економіки України. 2025. 29 січ. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (дата звернення: 02.02.2025).
2. Зубко Г. Ю. Адміністративно-правові засади державної інфраструктурної політики України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2021. 42 с. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/aref/07_2021/zubko_avtoreferat.pdf (дата звернення: 02.02.2025).

3. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Вид. 2. Львів : Кальварія, 2017. 164 с. URL: <https://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/E-Book-Doctrine-2030.pdf> (дата звернення: 02.02.2025).
4. Іртищева О., Стройко Т. В. Методологія моніторингу інфраструктури національної економіки в контексті глобалізації. Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки. 2013. Вип. 5.1 (97). С. 10–14. URL: http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/files/5_12.pdf (дата звернення: 02.02.2025).
5. Про переваги державно-приватного партнерства: чому немає єдиної державної МІС? URL: [https://ehealth.gov.ua/2024/07/02/pro-perevagy-derzhavno-pryvratnogo-partnerstva-chomu-nemaeye-dynoyi-derzhavnoyi-mis/#:~:text=Державно-приватне%20партнерство%20\(ДПП%20або,метою%20покращення%20інфраструктури%20та%20послуг](https://ehealth.gov.ua/2024/07/02/pro-perevagy-derzhavno-pryvratnogo-partnerstva-chomu-nemaeye-dynoyi-derzhavnoyi-mis/#:~:text=Державно-приватне%20партнерство%20(ДПП%20або,метою%20покращення%20інфраструктури%20та%20послуг) (дата звернення: 02.02.2025).
6. Державно-приватне партнерство / Міністерство інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/content/erzhavnoprivatne-partnerstvo-publicprivate-partnerships.html?PrintVersion> (дата звернення: 02.02.2025).
7. Янченко Г. Державно-приватне партнерство може стати ключовим інструментом повоєнної відбудови. Офіц. вебпортал парламенту України. 2024. 18 лип. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/251871.html (дата звернення: 02.02.2025).
8. Дробот І. О., Барбір І. М. Механізм державно-приватного партнерства у сфері транспортної інфраструктури України. Ефективність державного управління. 2019. Вип. 4 (61). С. 98–109. DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.61.2019.198503>.
9. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (дата звернення: 02.02.2025).
10. Мех Ю. В. Адміністративно-правовий механізм державно-приватного партнерства в секторі безпеки України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Кропивницький, 2024. 405 с. URL: https://cusu.edu.ua/images/autoreferats/2024/Meh/dis_%D0%9C%D0%B5%D1%85_1.pdf (дата звернення: 02.02.2025).
11. Цивільний кодекс України : Закон від 16.01.2003 № 435-IV. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 02.02.2025).
12. Земельний кодекс України : Закон від 25.10.2001 № 2768-III. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 02.02.2025).
13. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон від 17.02.2011 № 3038-VI. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 02.02.2025).
14. Бюджетний кодекс України : Закон від 08.07.2010 № 2456-VI. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 02.02.2025).
15. Середньострокове бюджетне планування в Україні. Аналітична записка / кер. Проєкту Ірина Піонтківська, співавт. : Анна Васильєва, Юлія Руда ; Центр економічної стратегії. 2017. URL: <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/MT-budgeting.pdf> (дата звернення: 02.02.2025).